

Муниципалдыг бюджеттиг ооредилге албан чери Эззин кожууннун Бай-Даг суурунун
«Дамырак» уруглар сады

Тыва дыл хүнүнге тураскаатқан байырлал

«Тыва дылым- байлак дылым»

(улуг болук «Эреспейлер»)

Улуг болгаш ортумак болуктернин
кижизидикчи башкылары.

Сорулгазы:1. Уругларны торээн тыва дылын унелеп, хундулеп, анаа ынак боорунга кижизидер

2. Уругларнын аас чугаазын сайзырадыр база оларнын артисчи чоруун бедидер.

Хундускунун мендизи-биле хундулуг башкыларывыс база чаптанчыг уругларывыс!

2016 чылдын январь 18-те Тыва Республиканын Чазак даргазы Ш.В.Кара-оолдун айтышкыны-биле ноябрь 1-нин хунун – тыва дыл хуну кылдыр чарлаан. Ынчангаштын ноябрь 1-нин хуну бистерге эн-не дээди байырлал боор, байырлал таварыштыр шуптунарга изиг байыр чедирип тур мен.

Эң-не дээди эртиневис!

Чооду Кара-Күске

(Байэртин Назын)

Эртинелер бисте элбек,
Эргек базып, санап четпес.
Эң-не дээди тостуң бири-
Эргим тыва дылывыс бо.

Тыва дылга өртеп турбас,
Тыныжывыс, тынывыс ол.
Тываларны тыва кылган
Тывызыксыг хуулгаазын ол.

«Тыва» деп дыл турбаан болза,
Тывалар-даа турбас ийик.
«Тыва» деп чурт, тыва бижик

Тывылбас-даа турган ийик.

«Эртиневис» дээр сөс-даа база
Ээн черден төрүттүмүн.
Эртинелер аттары-даа,
Элеп читпес тыва дыл бо.

Ырлаар, бижир, чугаалажыр,
Ынакшыжар чепсээвис бо.
Херек болза, дайзынны-даа
Хере шааптар докпаавыс бо.

Ол чок болза, хөөмей-сыгыт
Ораннарга чаңгыланмас.
Эргим тыва дылывыс ам –
Эң-не Дээди Эртиневис!

Ыры « Аяк шайым »

Тыва дылым чараш дылым,
Тыва дылым байлак дылым,
Аас-кежим, чоргааралым,
Ак-көк Тывам ыдык дылы

Үңгеп турар бичиимден-не
Үлегерлеп шиңгээткеним,
Авам, ачам чугаалажыр
Арыг дылы – тыва дылым

Танцы сам «Хээлер»

Дылы, чери, ие чокта
Тыва чонум турар деп бе?
Каргыраавыс, хоомейивис
Каптагайга диңмирээр бе?

Тыва дылым – төрөөн дылым,
Дыңнап пөкпес мерген дылым.
Бодал чокка сакпай эдип,
Бокталдырбас камнаар дылым.

Тыва оюн « Аскак кадай», «Арбай-хоор»

Чонуң дылы Степан Сарыг-оол (Динчит Лагба-Сурун)

Сээң даарта кым-даа бооруң
Сезиглел чок, эжиинң ажык.
Чогаалчының чаңгыс дилээ:
Чонуң дылын эки өөрөн.

Дылы чокка үнү чок дег,
Тыпкан олчаң – эртем-билиинң,
Чонуңга бээр дээшкир чепсээң –
Чогаалчы дег чечен дылың.

Төрөөн дылың дүп чок дүүнче
Човагзынмайн бакылап чор,
Төөгүнүң эртинезин
Чонуң сеңээ ында шыгжаан.